

Sygn. akt: II AKz 668/19, II AKz 697/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Iwona Hyla (spr.)

Sędziowie: Michał Marzec

Waldemar Szmidt

Protokolant: Karolina Jach

po rozpoznaniu w sprawie **M. P.(P.), J. B. i R. P.**

oskarżonych o przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i inne

zażalenia obrońców oskarżonych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 11 lipca 2019 roku, sygn. akt II K 156/18

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2018 roku sygn. akt II K 156/18, Sąd Okręgowy w Częstochowie przedłużył środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania zastosowany wobec oskarżonych: J. B. postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z 19 kwietnia 2018 roku sygn. akt III Kp 182/18, M. P. postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z 20 kwietnia 2018 roku, sygn. akt XI Kp 178/18 i R. P. postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z 15 czerwca 2018 roku sygn. akt XI Kp 267/18, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 15 listopada 2019 roku do godz. 11:00.

Zażalenie na powyższe postanowienie wnieśli obrońcy podejrzanych.

Obrońca oskarżonego M. P., zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę art. 249 § 1 k.p.k. poprzez jego zastosowanie:

- wbrew wynikom postępowania dowodowego, które powinno budzić poważne wątpliwości sądu co do wysokiego prawdopodobieństwa, że oskarżony M. P. popełnił przestępstwa z pkt 2.I i 2 II aktu oskarżenia;
- wobec zakończenia postępowania dowodowego, przez co odpada przesłanka zapewnienia prawidłowego toku postępowania;

- wobec braku podstaw, w świetle zgromadzonych dowodów, że oskarżony mógłby dopuścić się nowego ciężkiego przestępstwa.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Obrońca oskarżonego J. B. zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj.:

- art. 344 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. polegające na niewłaściwym zastosowaniu tych przepisów, będące wynikiem ich błędnej wykładni, a także błędnych ustaleń faktycznych,
- art. 344 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie przejawiające się w braku należytego wyjaśnienia dlaczego przedłużenie tymczasowego aresztowania w ogóle jest konieczne w sytuacji, gdy wobec oskarżonego równocześnie wykonywana jest kara pozbawienia wolności w innej sprawie.

W oparciu o postawione zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie stosowanego środka zapobiegawczego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji wraz z wytycznymi.

Obrońca oskarżonego R. P. (w zażaleniu błędnie wskazano nazwisko oskarżonego) zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1) art. 249 § 1 k.p.k. polegającą na przedłużeniu stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego, podczas gdy nie jest to niezbędne dla osiągnięcia celów postępowania, albowiem praktycznie cały materiał dowodowy został zgromadzony i zabezpieczony, a wszyscy istotni w sprawie świadkowie przesłuchani, wobec czego należy wykluczyć tezę, że oskarżony miałby realną możliwość bezprawnego ingerowania w prawidłowy tok postępowania, a ponadto zebrane dowody nie wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwa;

2) art. 258 § 1 pkt 2, § 2 i § 3 k.p.k. poprzez bezzasadne przyjęcie, że:

- istnieje uzasadniona obawa, że oskarżony może w bezprawny sposób utrudniać postępowanie karne, podczas gdy zdaniem oskarżonego z okoliczności sprawy nie wynika, aby istniało realne zagrożenie takiego zachowania;

#.

- oskarżonemu grozi wymierzenie surowej kary w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k., podczas, gdy to nie ustawowe zagrożenie, lecz realia konkretnej sprawy mogą uzasadniać istnienie tej przesłanki.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieprzedłużanie stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Po dokonaniu kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy wskazanych przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wydanego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia. Tym samym przyjąć trzeba, że Sąd Okręgowy w kwestionowanym orzeczeniu prawidłowo ustalił i uzasadnił okoliczności wskazujące na konieczność przedłużenia stosowania wobec M. P., J. B. i R. P. najsurowszego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na dalszy czas oznaczony.

Wprawdzie sąd I instancji ograniczył się do stwierdzenia, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im czynów, nie wymieniając konkretnych dowodów o tym świadczących, niemniej jednak analiza zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków D. Z., R. M., S. W., T. W., a także protokołów oględzin miejsca, okazania czy konfrontacji, pozwala

przyjąć, że owo duże prawdopodobieństwo popełnienia przez każdego z oskarżonych zarzuconych im czynów nadal istnieje. Dowody przeprowadzone dotychczas przed sądem w żadnej mierze go nie umniejszają. Wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego M. P. nawet gdyby przyjąć jak sugeruje, że oskarżony nie był w żaden sposób aktywny w czasie rozboju z 13 kwietnia 2018 roku, to i tak nie wyklucza to jego sprawstwa w ramach przyjętego podziału ról i porozumienia. Przypomnieć bowiem należy, że każdy ze współsprawców ponosi odpowiedzialność jakby sam popełnił czyn zabroniony (zrealizował znamiona czynu samodzielnie), niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających.

Wobec tego słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że nadal istnieje ogólna, materialna przesłanka stosowania wobec oskarżonych środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 k.p.k. Dodać należy, że na etapie stosowania i przedłużania środków zapobiegawczych, sąd nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, gdyż celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy oskarżony dopuścił się zarzuconego mu czynu, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k.

Ponadto zaaprobować należy stanowisko sądu I instancji, że potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, na obecnym jego etapie, uzasadniona jest występującą w sprawie – w odniesieniu do wszystkich trzech oskarżonych - przesłanką szczególną z art. 258 § 2 k.p.k.

Oskarżonemu M. P., J. B. i R. P. zarzucono m.in. popełnienie rozboju w typie podstawowym (art. 280 § 1 k.k.) zagrożonego karą do 12 lat pozbawienia wolności oraz rozboju w typie kwalifikowanym (art. 280 § 2 k.k.), tj. zbrodni zagrożonej karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3. Nadto oskarżonemu J. B. zarzucono popełnienie czynu z art. 282 k.k. zagrożonego karą do 10 lat pozbawienia wolności. Powyższe, w powiązaniu z dużą społeczną szkodliwością zarzucanych oskarżonym czynów wyrażającą się w sposobie ich popełnienia, a także przy uwzględnieniu, że M. P. działał w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 kk, a J. B. w warunkach multirecydywy (art. 64 § 2 k.k.), uprawnionym czyni twierdzenie sądu I instancji, że wszystkim oskarżonym – w przypadku przypisania im sprawstwa i winy - realnie grozi wymierzenie surowej kary pozbawienia wolności, o jakiej mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Groźba wymierzenia surowej kary rodzi natomiast domniemanie, że oskarżeni mogą podejmować próby bezprawnych działań mających na celu destabilizację toku postępowania. Ponieważ okoliczność ta ma charakter domniemania prawnego nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby oskarżeni podejmowali wcześniej konkretne działania w tym kierunku. Wskazać przy tym należy, że podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. (a taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do oskarżonych), oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1).

Nie zasługują na uwzględnienie zarzuty, że wobec przesłuchania wszystkich zawnioskowanych przez oskarżyciela publicznego świadków, nie ma już potrzeby stosowania tymczasowego aresztowania w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Należy mieć na względzie, że funkcja tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego nie jest ograniczona jedynie do zabezpieczenia dowodów, zatem dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu, chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania, całego jego przebiegu aż do rozpoczęcia wykonywania kary (por. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 kwietnia 2013 r. sygn. akt II AKz 116/13).

Za bezzasadne, jako nieprzystające do treści zaskarżonego postanowienia, Sąd Apelacyjny uznał również zarzuty obrońcy oskarżonego M. P. dot. braku podstaw do przyjęcia, że oskarżony mógłby dopuścić się nowego ciężkiego przestępstwa, obrazy przepisu art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. podniesiony w zażaleniach obrońców oskarżonych J. B. i R. P. oraz naruszenia przepisu art. 258 § 3 k.p.k. (bez jakiegokolwiek argumentacji) w zażaleniu obrońcy R. P.. Wskazać bowiem należy, że przepis art. 258 § 1 pkt 2 oraz § 3 k.p.k. nie stanowiły podstawy przedłużenia wobec oskarżonych tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze przyjęte przez sąd I instancji obawy i stopień ich nasilenia, przy uwzględnieniu zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania i jednocześnie zasady ultima ratio stosowania środków zapobiegawczych o charakterze izolacyjnym, uzasadnione jest twierdzenie, że na obecnym etapie tylko środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg śledztwa, zaś środki wolnościowe, wobec ich oczywiście mniejszej efektywności, nie spełniłyby swojego celu określonego w art. 249 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy, wbrew zarzutom obrońcy oskarżonego J. B., nie dopuścił się zatem naruszenia zasady minimalizacji środków zapobiegawczych określonej w art. 257 § 1 k.p.k. Słusznie przy tym uznał sąd I instancji, że odbywanie kary pozbawienia wolności nie powoduje niecelowości tymczasowego aresztowania. Z wykonywaniem kary pozbawienia wolności związane są bowiem inne rygory, niż ze stosowaniem tymczasowego aresztowania (np. możliwość uzyskania przepustki, przerwy w karze czy warunkowego przedterminowego zwolnienia ale też brak nadzoru sądu w zakresie korespondencji czy rozmów telefonicznych osadzonego), co umożliwiałoby oskarżonemu podejmowanie działań zmierzających do bezprawnego utrudniania postępowania w niniejszej sprawie.

Podkreślenia wymaga, że dotychczasowe postępowanie rozpoznawcze przebiega sprawnie, a w okresie ostatniego przedłużenia wobec oskarżonych tymczasowego aresztowania sąd kontynuował postępowanie dowodowe na 3 terminach rozpraw, zmierzając do zakończenia postępowania merytorycznego.

Zważywszy na przedstawione powyżej okoliczności i nie dopatrując się okoliczności wskazanych w art. 259 k.p.k., które mogłyby uzasadniać uchYLENIE lub zmianę stosowanego obecnie środka zapobiegawczego, Sąd Apelacyjny postanowił jak na wstępie.

Sędzia Michał Marzec	Sędzia Iwona Hyla	Sędzia Waldemar Szmidt
----------------------	-------------------	------------------------

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonym M. P., J. B. i R. P. wraz z pouczeniem o prawomocności i ich obrońcom oraz Prokuraturze;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 30 lipca 2019 roku.